

NOORSOOAMET — NOORTE ABILINE

Juba mõni kuu tagasi loodi maavalitsuse juurde Harjumaa Noorsooamet. Miks loodi ja milliseid funktsioone see täitma hakkab, küsisin Noorsooameti juhatajalt DEIV RAHUMÄELT.

Esmalt palun tutvustage end lühidalt.

Lõpetasin 1988. aastal Tallinna Pedagoogilise Instituudi ja läksin Tabasalu keskkooli kehalise kasvatuse õpetajaks. Kolm aastat olen seotud olnud skaudiliikumisega, täidan praegu vabariigi skautlike organisatsioonide koostööliidu (ESOKL) juhataja rolli. Ettepanek Noorsooameti juhataja kohale tehti maavalitsusest ning 12. märtsist olengi ametis. Sisseelamisae peaks läbi olema, nüüd tuleb tööd tege-
ma hakata.

Miks Noorsooamet loodi?

Noortega tegelemine maakonnas on soiku jäänud, seni veel tehtav on stiihiline. Iga veel tegutsev organisatsioon on proovinud kuidagi omal käel hakkama saada.

Noorsooameti eesmärk ongi noorte aitamine. Et nad ise võiksid tegelda neid huvitava, mitte selle tegevuse organiseerimisega. Et nad ise ei peaks raha ja ruume otsima.

Teisest küljest tahame tegelda ka nende noortega, kes on kuritegelikule teele astumas. Et seda ära hoida. Praktiliselt on Balti jaam ka Harjumaa kuritegevuse värv. Noori, kes seal sihitult longivad, on väga palju.

Problem on selles, et huvialaringid või treeningrühmad on vaid neis kohtades, kus töötab mingi eriala inimene. Näiteks kui külas või vallas on kergejõustikutreener, saavad noored üksnes selle alaga tõsisemalt tegelda. Aga kui poisid tahavad hoopis pallimängu treenida?

Noorsooamet loodi alaealiste asjade inspeksiooni asemele. Seni kulutati raha vaid tagajärgede likvideerimisele, aga vaja oleks eelkõige põhjused kaotada.

Amet ei loodud selleks, et ta hakkaks Tallinnast kogu maakonna noorsooelu juhtima. Tahame olla hoopis informeeriv ja koordineeriv ning koostööd tegev organ. Kui valla noorsooametnikul või inimesel, kes tema funktsioone kohapeal täidab, on mingeid probleeme, näiteks mõne noorteorganisatsiooni käivitamisel, tahaksime olla talle nõuandjaks.

Noorsooameti põhiülesanne on aga töötada välja maakonnas noorsootöö põhisuunad järgmisteks aastateks. Koos norralastega on loomisel veel üks projekt, aga sellest on praegu vara rääkida.

Kes Noorsooametis töötavad?

Eialgu mina üksi. Aga amet on täienemas kahe inimese võrra. Vakantseid kohti veel on, tahaksin inimesi, kes tööd hingega teeksid. Noorsooameti palgal on praegu ka Harju maakonnas Lokki kasvatusprogrammiga tegelev inimene. Ta töötab lastega, kes on varastanud või teinud muud kriminaalset, kuid politseiga kokku puutunud veel ei ole.

Konkreetsamad tööd?

Olen saanud tutvuda ühe Soome valla noorsootööga. Põhimõtteliselt on Soome pilt seega selge, aga meie seda üks-üheselt üle võtta ei saa. Peame mujalt tulevat infot küll jälgima, aga päriselt sellega kaasa minna ei saa. Eri-nervus on juba lastes, õigemini küll nende erinevas kasvatuses.

Maakonnas on tugevasti arenenud skaudiliikumine. Proovime sellele majandusliku külje pealt tuge pakkuda. Ruume ootab psühholoogiateenistus, teoks on saamas katuvakodu mõte. Veel on plaan endiste pioneerilaagrite asemel uuesti lastelaagrid luua. Enne on muidugi vaja need maakonna haldusesse saada. Raske on sellega, et praegu ei toimu mingisugust privatisseerimist. Palju jääbki aga just ruumide puudumise taha.

Teie töö eeldab ju noorsooametnikku igas vallas?

Igas vallas peaks olema inimene, kes kogu valla noorsootööd koordineerib. Tal võiks olla nn. oma meeskond, kuhu kuuluvad näiteks kirikuõpetaja, kooli direktor, lasteaija juhataja, spordiklubi direktor, kultuurimaja juhataja, kindlasti ka sealsete asutuste-ettevõtete juhid, vallas asuvate noorteorganisatsioonide juhid, ka kohaliku alaealiste asjade komisjoni sekretär ning konstaabel.

Valdade noorsooametnike kaudu peaks kokku seadma maakonna noorsooametnike esindajate kogu vms., kes toob valdades noortega või noorsootööga seotud probleemid välja. Noorsooametil võiks olla ka töö- või abistav organ (kuhu kuuluksid näiteks abi-prokurör, spordinõunik, psüh-

holoogiline teenistus, hariduse arenduskeskuse töötaja, kutse-nõuandla inimene). Kujutan seda ette nii, et kord kuus peaks kokku. saama tööorgan, nädal hiljem esindajatekogu, et info leviks — see on ju kõige alus.

Kaks valda on Harjumaa loodud, kolmas loomisel. On selge, et keegi peab valla noortega tegelema. Aeg on see, mis asjad paika paneb. Valla valitsus peab ise aru saama, et tal on vaja inimest, kes kogu noorsootööd koordineerib.

Kas Harjumaa on ainus paik Eestis, kus selline amet loodud?

Samasuguseid ameteid on vabariigis loodud juba küllaltki palju. Ida-Virumaal näiteks töötab noorsooametnik, mitmete maakondade ja linnavalitsuste juures on ametis noorsoonõunikud. Minu arvates võiks kogu see süsteem olla haridusministeeriumi poolt kindlamatesse raamidesse pandud. Seda näitas ka Jõgeval toimunud noorsootöötajate seminar. Mõni vaatas seal kogu tööd maakonna, teine huvimaja või lihtsalt nõuniku tasandilt. Õnneks nüüd juba pannakse ministeeriumis midagi paika, aga millal ükskord noorsooseadusega valitsusse jõuame, on omaette küsimus.

Kas olete ka vabariigi tasandilt abi ja toetust leidnud?

Abi on meile pakutud, aga minu põhimõte on see, et peame ikka ise tegema, mitte abipakkujaid ootama.

Minu meelest on kõikvõimalike üleminekuprogrammide ja põhisuundade paikapanemisel noorsooküsimused unarusse jäetud. Kõike vaadeldakse ikka vaid majandusliku külje pealt. On muidugi selge, et ilma majanduseta ei jõua me kuhugi, aga põhisuundades ja üleminekuprogrammides peaks ka sotsiaalsfääri perspektiivid ikka sees olema.

Ütle site, et ootate veel ettevõtlikke inimesi, samuti ettepanekuid ning mõtteid Noorsooameti tegevuse kohta. Siis...

...võiks pöörduda Harjumaa Noorsooametisse, Tallinnas, Munga tänav 8 või helistada telefonil 77 14 52. Eelduseks töölevõtmisel pean seda, et ta oleks bürokraatiaaparaadist läbi käimata noor inimene. soovitavalt meesterahvas.

KÜLLI KOPPELMAA